

Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Ιούνιος 2020

Οι Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στοχεύουν στην αποτύπωση των αντιλήψεων των επιχειρηματιών και καταναλωτών για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και των προσδοκιών τους για διάφορα οικονομικά μεγέθη. Τα στοιχεία συλλέγονται μηνιαία, βάσει εναρμονισμένων ερωτηματολογίων σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και καλύπτουν τους τομείς των υπηρεσιών, του λιανικού εμπορίου, των κατασκευών, της μεταποίησης, καθώς και καταναλωτές. Η χρησιμότητα αυτών των στοιχείων έγκειται στις προπορευόμενες πληροφορίες που περιέχουν για την εξέλιξη διαφόρων μακροοικονομικών μεγεθών. Τα στοιχεία παρουσιάζουν τη διαφορά του ποσοστού των ερωτηθέντων που απάντησαν θετικά από το ποσοστό αυτών που εκφράστηκαν αρνητικά. Οι έρευνες περιέχουν ερωτήσεις που αφορούν την τρέχουσα οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων και νοικοκυριών (Τρέχουσα Κατάσταση) και τις προσδοκίες τους για το προσεχές μέλλον (Προσδοκίες). Για κάθε τομέα υπολογίζεται ένας δείκτης που αντανακλά το γενικό κλίμα στον συγκεκριμένο τομέα (Τρέχουσα Κατάσταση και Προσδοκίες). Για παρουσίαση της ευρύτερης οικονομικής κατάστασης στην Κύπρο δημοσιεύεται ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ-ΚΟΕ) ο οποίος αποτελείται από σταθμισμένες απαντήσεις που αφορούν την τρέχουσα κατάσταση και τις προσδοκίες από όλους τους τομείς. Η στάθμιση του δείκτη λαμβάνει υπόψη τη συνεισφορά του κάθε τομέα στο ΑΕΠ της Κύπρου. Οι έρευνες διεξάγονται ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών σε δείγμα το οποίο δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Η έρευνα καταναλωτών γίνεται με τη χρήση τυχαίου δείγματος. Οι έρευνες διεξάγονται μεταξύ της πρώτης και της τρίτης εβδομάδας του κάθε μήνα.

Περίληψη

Τον Ιούνιο 2020, το οικονομικό κλίμα βελτιώθηκε, με τον Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) να αυξάνεται κατά 2,3 μονάδες σε σύγκριση με τον Μάιο. Η άνοδος του ΔΟΣ προήλθε από τη διαμόρφωση λιγότερο αρνητικού κλίματος σε όλους τους τομείς, εκτός των κατασκευών, καθώς και από βελτίωση στην καταναλωτική εμπιστοσύνη.

Στις υπηρεσίες, παρά την περαιτέρω επιδείνωση των αξιολογήσεων για την τρέχουσα κατάσταση, το κλίμα βελτιώθηκε οριακά λόγω λιγότερο απαισιόδοξων εκτιμήσεων για τον κύκλο εργασιών του επόμενου τριμήνου. Στο λιανικό εμπόριο το κλίμα σημείωσε άνοδο ως αποτέλεσμα ευνοϊκότερων αξιολογήσεων για τα τρέχοντα επίπεδα των αποθεμάτων και λιγότερο αρνητικών εκτιμήσεων για τις πωλήσεις του επόμενου τριμήνου. Στη μεταποίηση οι επιχειρήσεις αξιολόγησαν λιγότερο δυσμενώς τα τρέχοντα επίπεδα των παραγγελιών τους και αναθεώρησαν σημαντικά προς τα πάνω τις προσδοκίες τους για την παραγωγή του επόμενου τριμήνου, οδηγώντας σε καλύτερευση του κλίματος. Στις κατασκευές το κλίμα παρέμεινε στα αρνητικά επίπεδα Μαΐου, αφού οι δυσμενέστερες αξιολογήσεις για τα υπό εξέλιξη έργα αντισταθμίστηκαν από θετικότερες εκτιμήσεις για τη μελλοντική απασχόληση στον τομέα.

Οι καταναλωτές τον Ιούνιο αναθεώρησαν προς τα πάνω τις προσδοκίες τους σχετικά με την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους και της Κύπρου γενικότερα, και εμφανίστηκαν λιγότερο συγκρατημένοι σχετικά με μελλοντικές δαπάνες για μεγάλες αγορές.

Αν και οι προσδοκίες επιχειρήσεων και καταναλωτών σημείωσαν βελτίωση τον Ιούνιο, η αβεβαιότητα σε όλους τους τομείς και στα νοικοκυριά καταγράφηκε αυξημένη συγκριτικά με παρόμοια περίοδο το 2019. Η αβεβαιότητα ανάμεσα σε επιχειρήσεις στις υπηρεσίες και καταναλωτές σημείωσε περαιτέρω αύξηση συγκριτικά με τον Μάιο. Ιδιαίτερα αυξημένη αβεβαιότητα παρατηρήθηκε σε υπηρεσίες που συνδέονται με τον τουρισμό, καθώς και σε ομάδες καταναλωτών χαμηλότερου εισοδήματος και εκπαίδευσης/εξειδίκευσης. Στο λιανικό εμπόριο, στις κατασκευές και στη μεταποίηση, η αβεβαιότητα υποχώρησε τον Ιούνιο, αν και παραμένει αυξημένη σε σχέση με το 2019.

Η καταγραφή του οικονομικού κλίματος στην Κύπρο διεξάγεται μέσω της συμμετοχής του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Κύπρου (ΚΟΕ), σε συνεργασία με την εταιρεία RAI Consultants Ltd, στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα Joint Harmonised European Union Programme of Business and Consumer Surveys. Το έργο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, το Υπουργείο Οικονομικών και το Πανεπιστήμιο Κύπρου.

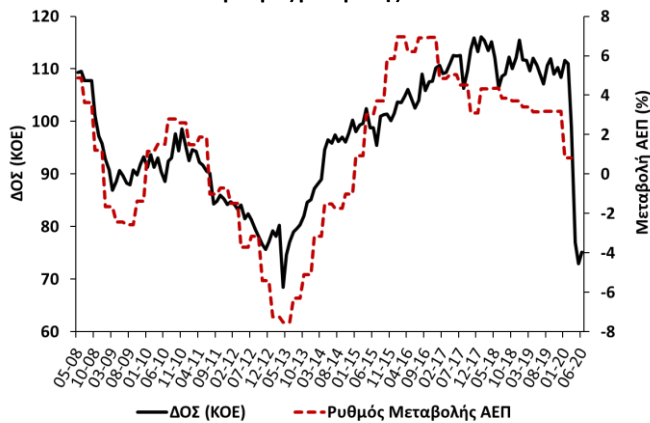

Co-funded by
the European Union

Τον Ιούνιο 2020, ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) για την Κύπρο αυξήθηκε κατά 2,3 μονάδες σε σύγκριση με τον Μάιο 2020 (Διάγραμμα 1, Πίνακας 1). Παρά τη σταδιακή χαλάρωση των περιοριστικών μέτρων για αναχαίτιση της πανδημίας COVID-19, ο ΔΟΣ βρίσκεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Οι οικονομικές επιπτώσεις πλήττουν περισσότερο το επιχειρηματικό κλίμα στις υπηρεσίες, και ιδιαίτερα στις μεταφορές, στις υπηρεσίες παροχής καταλυμάτων και εστίασης, καθώς και στα τουριστικά πρακτορεία.

Διάγραμμα 1: Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΚΟΕ) και ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ¹

Η αύξηση του ΔΟΣ τον Ιούνιο προήλθε από τη διαμόρφωση λιγότερο αρνητικού κλίματος στις υπηρεσίες, στο λιανικό εμπόριο, στη μεταποίηση καθώς και ανάμεσα στους καταναλωτές (Διάγραμμα 2). Αν και η καλύτερευση του κλίματος στις υπηρεσίες ήταν μόνο οριακή, η επίδραση στον ΔΟΣ ήταν μεγάλη λόγω της σημαντικής συνεισφοράς του τομέα στην οικονομική δραστηριότητα. Όλες οι πτυχές του ΔΟΣ που αναφέρονται σε προσδοκίες σημείωσαν βελτίωση τον Ιούνιο.

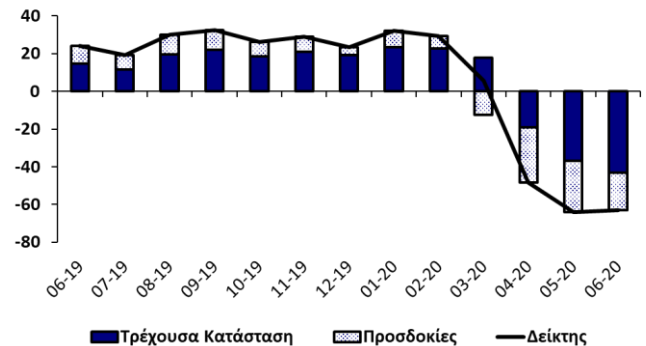
Διάγραμμα 2: Αλλαγή ΔΟΣ και οι συνιστώσες της

Στον τομέα των **υπηρεσιών** το επιχειρηματικό κλίμα βελτιώθηκε οριακά λόγω καλύτερευσης των προσδοκιών (Διάγραμμα 3, Πίνακας 1). Τον Ιούνιο οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για την οικονομική τους κατάσταση, τον κύκλο εργασιών τους και την απασχόλησή τους κατά το τελευταίο τρίμηνο επιδεινώθηκαν περαιτέρω. Αντίθετα, οι προσδοκίες των επιχειρήσεων για το επόμενο τρίμηνο

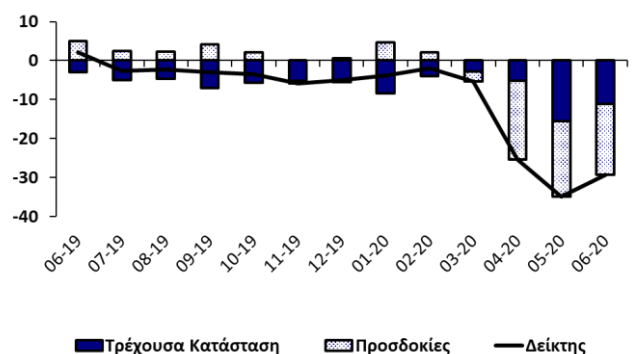
σχετικά με τον κύκλο εργασιών, την απασχόληση και τις τιμές πώλησης καταγράφηκαν λιγότερο αρνητικές συγκριτικά με τον Μάιο.

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Υπηρεσίες (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στο **λιανικό εμπόριο** το επιχειρηματικό κλίμα βελτιώθηκε λόγω καλύτερευσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 4, Πίνακας 1). Τον Ιούνιο οι απαντήσεις των επιχειρήσεων για τις πωλήσεις του τελευταίου τριμήνου σημείωσαν περαιτέρω επιδείνωση. Αντίθετα, οι αξιολογήσεις για τα τρέχοντα επίπεδα των αποθεμάτων κατέγραψαν πτωτικές τάσεις ευνοώντας το κλίμα. Συγκριτικά με τον Μάιο, οι επιχειρήσεις παρουσιάστηκαν λιγότερο απαισιόδοξες για τις πωλήσεις τους κατά το επόμενο τρίμηνο. Οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για το επόμενο τρίμηνο σχετικά με τις παραγγελίες σε προμηθευτές και τον αριθμό των εργαζομένων δε σημείωσαν ουσιαστικές μεταβολές από τα επίπεδα Μαΐου. Οι προσδοκίες των επιχειρήσεων για τις τιμές πώλησης του επόμενου τριμήνου αναθεωρήθηκαν ελαφρώς προς τα πάνω τον Ιούνιο.

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Λιανικό Εμπόριο (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

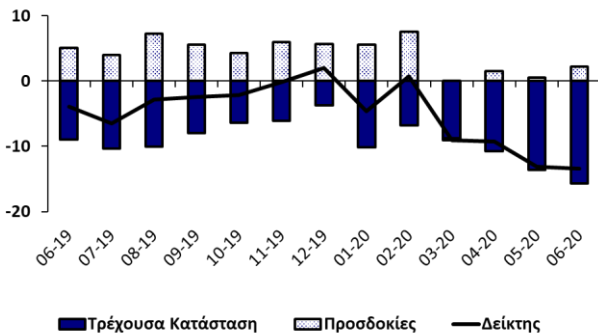

Στον τομέα των **κατασκευών** το επιχειρηματικό κλίμα παρέμεινε στα αρνητικά επίπεδα Μαΐου, αφού η χειροτέρευση της τρέχουσας κατάστασης αντισταθμίστηκε από βελτίωση των προσδοκιών (Διάγραμμα 5, Πίνακας 1). Τον Ιούνιο οι απαντήσεις των επιχειρήσεων για τη δραστηριότητά τους το τελευταίο τρίμηνο ήταν λιγότερο αρνητικές συγκριτικά με τον Μάιο, ενώ οι αξιολογήσεις τους για τα υπό εξέλιξη έργα χειροτέρευσαν για τέταρτο

¹ Ο ρυθμός μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ (διορθωμένο ως προς τις εποχικές διακυμάνσεις και τις εργάσιμες μέρες) υπολογίζεται σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου χρόνου (πηγή: Στατιστική Υπηρεσία).

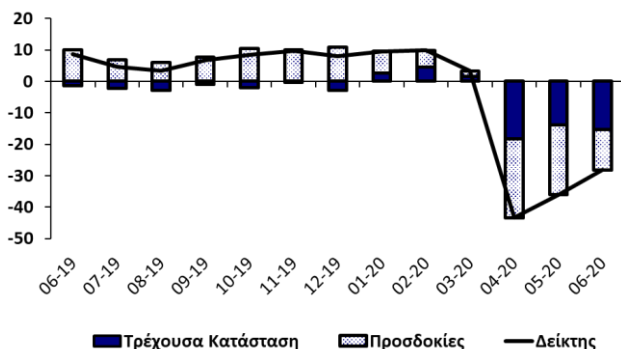
συνεχόμενο μήνα. Τον Ιούνιο οι προσδοκίες για την απασχόληση κατά το επόμενο τρίμηνο αναθεωρήθηκαν προς τα πάνω. Οι προσδοκίες για τις τιμές πώλησης αναθεωρήθηκαν ελαφρώς προς τα πάνω, παραμένοντας όμως σε αρνητικά επίπεδα.

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Κατασκευές (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στη **μεταποίηση** το επιχειρηματικό κλίμα σημείωσε άνοδο λόγω βελτίωσης των προσδοκιών (Διάγραμμα 6, Πίνακας 1). Τον Ιούνιο οι αξιολογήσεις για την παραγωγή του τελευταίου τριμήνου και για τα τρέχοντα επίπεδα των παραγγελιών διαμορφώθηκαν σε λιγότερο αρνητικά επίπεδα συγκριτικά με τον Μάιο. Οι αξιολογήσεις των αποθεμάτων τελικών προϊόντων αποτύπωσαν αυξητικές τάσεις, επιβαρύνοντας το κλίμα. Τον Ιούνιο οι επιχειρήσεις αναθεώρησαν σημαντικά προς τα πάνω τις εκτιμήσεις τους για την παραγωγή του επόμενου τριμήνου. Οι προσδοκίες των επιχειρήσεων για την απασχόλησή τους παρέμειναν κοντά στα επίπεδα Μαΐου, ενώ οι προσδοκίες για τις τιμές πώλησης των προϊόντων αναθεωρήθηκαν οριακά προς τα κάτω.

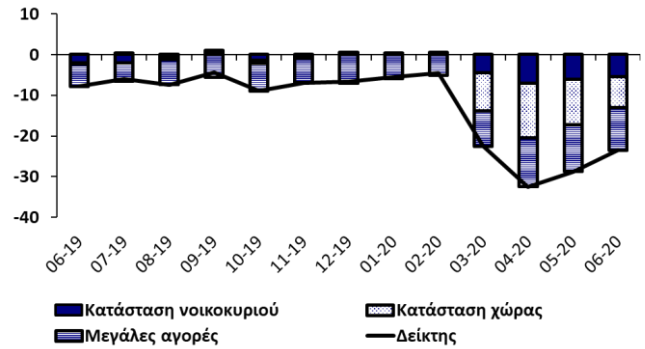
Διάγραμμα 6: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Μεταποίηση (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Το κλίμα ανάμεσα στους **καταναλωτές** σημείωσε βελτίωση (Διάγραμμα 7, Πίνακας 1). Τον Ιούνιο οι απαντήσεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους και της Κύπρου κατά τους τελευταίους 12 μήνες κατέγραψαν περαιτέρω επιδείνωση. Αντίθετα, οι προσδοκίες των καταναλωτών για τη μελλοντική οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους και της χώρας αναθεωρήθηκαν προς τα πάνω, αν και παραμένουν αρνητικές. Συγκριτικά με

τον Μάιο, οι εκτιμήσεις των καταναλωτών για τις μελλοντικές συνθήκες στην αγορά εργασίας ήταν λιγότερο δυσμενείς, αν και σημαντικό ποσοστό καταναλωτών αναμένει άνοδο της ανεργίας.

Διάγραμμα 7: Δείκτης Οικονομικού Κλίματος – Καταναλωτές (συνεισφορά συνιστωσών)

Οι απαντήσεις για την πορεία των τιμών των καταναλωτικών αγαθών κατά τους τελευταίους 12 μήνες ήταν αρνητικότερες τον Ιούνιο, με λιγότερους καταναλωτές να έχουν παρατηρήσει αυξήσεις τιμών. Οι προσδοκίες για τη μελλοντική πορεία των τιμών παρέμειναν γύρω στα αρνητικά επίπεδα του περασμένου μήνα. Οι αξιολογήσεις των καταναλωτών για την καταλληλότητα της τρέχουσας περιόδου για μεγάλες αγορές ήταν λιγότερο δυσμενείς συγκριτικά με τον Μάιο. Παράλληλα, οι καταναλωτές τοποθετήθηκαν λιγότερο αρνητικά απ' ό,τι τον Μάιο σε σχέση με μεγάλες αγορές κατά τους επόμενους 12 μήνες. Σε σχέση με την αποταμίευση, οι καταναλωτές τοποθετήθηκαν περίπου το ίδιο αρνητικά όπως και τον Μάιο.

Συμπερασματικά, ο ΔΟΣ για την Κύπρο τον Ιούνιο αυξήθηκε κατά 2,3 μονάδες σε σχέση με τον Μάιο λόγω καλύτερευσης του κλίματος στις υπηρεσίες, στο λιανικό εμπόριο και στη μεταποίηση, καθώς και λόγω βελτίωσης της καταναλωτικής εμπιστοσύνης. Το κλίμα στις κατασκευές παρέμεινε στα αρνητικά επίπεδα Μαΐου.

Σύμφωνα με νέα στοιχεία των Ερευνών, η αβεβαιότητα σε όλους τους τομείς και στα νοικοκυριά, καταγράφηκε αυξημένη τον Μάιο και τον Ιούνιο, συγκριτικά με παρόμοια περίοδο το 2019.² Τον Ιούνιο η αβεβαιότητα ανάμεσα σε επιχειρήσεις στις υπηρεσίες και καταναλωτές σημείωσε περαιτέρω αύξηση. Ιδιαίτερα αυξημένη αβεβαιότητα καταγράφηκε σε υπηρεσίες που συνδέονται με τον τουρισμό, καθώς και σε ομάδες καταναλωτών χαμηλότερου εισοδήματος και εκπαίδευσης/εξειδίκευσης. Στο λιανικό εμπόριο, στις κατασκευές και στη μεταποίηση η αβεβαιότητα υποχώρησε τον Ιούνιο, αν και παραμένει αυξημένη σε σχέση με το 2019.

² Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εισαγγήθηκε την εισαγωγή ερώτησης για την αβεβαιότητα στα προγράμματα των χωρών που συμμετέχουν στο "Joint Harmonised EU Programme of Business and Consumer Surveys" σε εθελοντική βάση.

Πίνακας 1: Δείκτες και διαφορά μεταξύ ποσοστού θετικών και ποσοστού αρνητικών απαντήσεων ανά ερώτηση¹

Μήνας	2019							2020					
	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ (ΚΟΕ)	108,9	107,1	110,7	111,9	109,1	110,2	108,4	111,7	111,0	98,9	77,0	72,9	75,2
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα – Δείκτης ²	24	19	30	33	26	29	24	32	29	6	-48	-64	-63
Οικονομική κατάσταση επιχείρησης τους τελευταίους 3 μήνες ³	17	15	29	34	30	33	31	38	44	29	-27	-53	-60
Ζήτηση τους τελευταίους 3 μήνες ³	28	20	31	33	26	30	28	33	24	25	-31	-58	-70
Αναμενόμενη ζήτηση τους επόμενους 3 μήνες ³	28	24	31	31	22	24	13	26	20	-37	-88	-81	-59
Απασχόληση τους τελευταίους 3 μήνες	6	-4	-4	7	2	-10	-9	3	-6	-4	-5	-10	-17
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	15	4	8	15	5	-2	-7	1	11	-4	-7	-4	-2
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	3	-2	2	7	10	1	3	1	5	-7	-28	-26	-18
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης επιχείρησης ^{4,5}			10									45	63
ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ													
Επιχειρηματικό Κλίμα – Δείκτης ²	2	-3	-2	-3	-4	-6	-5	-4	-2	-5	-25	-35	-29
Πωλήσεις τους τελευταίους 3 μήνες ³	-10	-16	-21	-20	-18	-17	-14	-22	-12	-7	-26	-48	-52
Τρέχοντα αποθέματα ³	-2	-1	-7	2	-1	-2	2	3	0	1	-10	-1	-18
Αναμενόμενες πωλήσεις τους επόμενους 3 μήνες ³	15	7	7	12	6	-2	2	14	6	-8	-61	-58	-54
Αναμενόμενες παραγγελίες σε προμηθευτές τους επόμενους 3 μήνες	8	5	0	4	-4	-6	2	6	0	-5	-50	-51	-52
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-1	0	1	2	-1	1	-2	1	2	2	-2	0	-1
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	6	5	5	5	1	8	11	15	8	8	-6	-2	0
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης επιχείρησης ^{4,5}			46									57	53
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα – Δείκτης ²	-4	-6	-3	-2	-2	0	2	-5	1	-9	-9	-13	-13
Οικοδομική δραστηριότητα τους τελευταίους 3 μήνες	15	21	24	23	24	29	19	25	21	13	-5	-48	-39
Υπό εξέλιξη έργα (current overall order books) ³	-18	-21	-20	-16	-13	-12	-7	-20	-14	-18	-22	-27	-31
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ³	10	8	15	11	9	12	11	11	15	-1	3	1	5
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	18	13	17	23	11	19	16	12	16	10	-9	-8	-6
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης επιχείρησης ^{4,5}			11									60	53
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ													
Επιχειρηματικό Κλίμα – Δείκτης ²	9	5	3	7	9	10	8	10	10	3	-43	-36	-28
Παραγωγή τους τελευταίους 3 μήνες	7	10	1	8	18	23	20	20	22	24	-21	-66	-63
Τρέχουσες συνολικές παραγγελίες ³	-19	-23	-21	-24	-18	-8	-16	-14	-6	-11	-65	-73	-67
Τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές	4	-33	-41	-18	-14	-13	-1	-19	-2	-6	-83	-45	-21
Τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων ³	-15	-17	-13	-21	-12	-7	-8	-22	-20	-15	-10	-32	-20
Αναμενόμενη παραγωγή τους επόμενους 3 μήνες ³	30	20	18	23	31	30	32	21	16	5	-75	-67	-38
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ⁴	2	2	0	0	9	7	6	4	6	4	-5	-2	-1
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	4	4	1	3	3	4	3	6	10	1	-1	-1	-3
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης επιχείρησης ^{4,5}			15									61	53
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ													
Δείκτης ²	-8	-6	-7	-4	-9	-7	-7	-6	-4	-23	-33	-29	-24
Οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους τελευταίους 12 μήνες ³	-6	-7	-5	-4	-5	-2	-2	-3	-4	-2	-1	-8	-14
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους επόμενους 12 μήνες ³	-2	-1	3	4	-1	-1	3	3	4	-16	-27	-17	-8
Οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους τελευταίους 12 μήνες	-1	6	4	8	2	9	9	7	7	20	15	-2	-25
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ³	-2	2	-2	4	-3	-1	1	2	2	-37	-54	-45	-30
Τιμές καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους 12 μήνες	13	4	-1	2	3	-2	1	5	12	-1	-3	-7	-13
Αναμενόμενες τιμές καταναλωτικών αγαθών τους επόμενους 12 μήνες	5	-2	-3	0	0	-5	3	4	4	-3	-8	-16	-17
Αναμενόμενη ανεργία στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ⁴	-4	-9	-4	-4	-1	-6	-6	-5	-5	42	63	59	51
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για μεγάλες αγορές	-24	-20	-13	-13	-18	-11	-7	-8	-7	-45	-55	-41	-35
Δαπάνες για μεγάλες αγορές τους επόμενους 12 μήνες ³	-22	-18	-25	-22	-27	-24	-28	-24	-20	-35	-48	-46	-42
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για αποταμίευση	-33	-28	-31	-22	-33	-30	-22	-29	-28	-30	-35	-29	-28
Πιθανότητα αποταμίευσης τους επόμενους 12 μήνες	-44	-38	-38	-41	-46	-47	-38	-43	-40	-47	-44	-35	-35
Δήλωση-περιγραφή για την τρέχουσα κατάσταση του νοικοκυριού	13	11	18	13	13	13	19	15	15	13	12	15	17
Αβεβαιότητα: δυσκολία πρόβλεψης οικονομικής κατάστασης νοικοκυριού ^{4,5}			-5									-1	4

Σημειώσεις: ¹ Οι θετικές απαντήσεις αναφέρονται σε αύξηση/βελτίωση/καταλληλότητα/πάνω από το κανονικό/μεγάλη πιθανότητα και οι αρνητικές στα αντίθετα. Τα στοιχεία είναι διορθωμένα από εποχικές διακυμάνσεις (seasonally adjusted). ² Η κατασκευή του δείκτη περιγράφεται στο http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/surveys/documents/userguide_en.pdf και https://ec.europa.eu/info/files/reviced-consumer-confidence-indicator_en. ³ Οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση περιλαμβάνονται στην κατασκευή του δείκτη για την κάθε έρευνα. ⁴ Οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση δε διορθώνονται για εποχικές διακυμάνσεις (non-seasonally adjusted). ⁵ Διαφορά μεταξύ του ποσοστού ερωτώμενων που θεωρεί ότι η μελλοντική οικονομική κατάσταση (της επιχείρησης / του νοικοκυριού) είναι δύσκολο να προβλεφθεί από το ποσοστό αυτών που θεωρεί ότι είναι εύκολο να προβλεφθεί. Τα στοιχεία για το 2019 αναφέρονται στον μέσο όρο της περιόδου Μαΐου – Αυγούστου.

Κέντρο Οικονομικών Ερευνών**Πανεπιστήμιο Κύπρου****Τ.Θ. 20537, 1678 Λευκωσία, ΚΥΠΡΟΣ****Τηλέφωνο: 22893660, Τηλεομοιότυπο: 22895027****Ηλεκτρονική Διεύθυνση: erc@ucy.ac.cy****Ιστοσελίδα: www.erc.ucy.ac.cy**

Το δελτίο δημοσιεύει αποτελέσματα από τις Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας που διεξάγονται στην Κύπρο και συντονίζονται από το Κέντρο Οικονομικών Ερευνών ως μέρος του ευρωπαϊκού προγράμματος *Joint Harmonised European Union Programme of Business and Consumer Surveys*. Το δελτίο εκφράζει απόψεις των συγγραφέων* μόνο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δε φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση του περιεχομένου.

* Χριστιάνα Αναξαγόρου (email: anaxagorou.christiana@ucy.ac.cy)

* Σοφία Ανδρέου (email: andreou.sofia@ucy.ac.cy)

* Νικολέττα Πασιουρτίδου (email: n.pashourtidou@ucy.ac.cy)

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή ή η μετάδοση, από οποιοδήποτε οπτικοακουστικό μέσο, όλου ή μέρους του δελτίου, με αναφορά στο παρόν δελτίο.